SODBA SODIŠČA (prvi senat)

z dne 10. novembra 2005*

V zadevi C-197/04,

zaradi tožbe zaradi neizpolnitve obveznosti na podlagi člena 226 ES, ki je prispela na Sodišče 30. aprila 2004,

Komisija Evropskih skupnosti, ki jo zastopa K. Gross, zastopnik, z naslovom za vročanje v Luxembourgu,

tožeča stranka,

proti

Zvezni republiki Nemčiji, ki jo zastopajo C.-D. Quassowski, A. Tiemann in U. Forsthoff, zastopniki,

tožena stranka,

* Jezik postopka: nemščina.

SODIŠČE (prvi senat),

v sestavi P. Jann, predsednik senata, K. Lenaerts, E. Juhász, M. Ilešič in E. Levits (poročevalec), sodniki,

generalni pravobranilec: F. G. Jacobs,
sodna tajnica: M. Ferreira, glavna administratorka,

na podlagi pisnega postopka in obravnave z dne 12. maja 2005,

po predstavitvi sklepnih predlogov generalnega pravobranilca na obravnavi 14. julija 2005

izreka naslednjo

Sodbo

1 Komisija Evropskih skupnosti Sodišču s tožbo predlaga, naj ugotovi, da Zvezna republika Nemčija s tem, da je za zvitke tobaka, ki se prodajajo pod imenom „West Single Packs", uporabila davčno stopnjo za drobno rezan tobak za zvijanje cigaret, ni izpolnila obveznosti iz člena 4(1)(b) Direktive Sveta 95/59/ES z dne 27. novembra

1995 o davkih, razen prometnih davkih, ki vplivajo na porabo tobačnih izdelkov (UL L 291, str. 40), in člena 2, prvi odstavek, Direktive Sveta 92/79/EGS z dne 19. oktobra 1992 o približevanju davkov na cigarete (UL L 316, str. 8).

Pravni okvir

Skupnostna ureditev

2 Štirinajsta uvodna izjava Direktive 95/59 določa: „[...] zvitke tobaka, ki se po preprosti predelavi lahko pokadijo takšni kot so, [je] prav tako treba šteti za cigarete zaradi enotnega obdavčenja teh izdelkov".

3 Na podlagi člena 4(1)(b) Direktive 95/59 se za cigarete štejejo „zvitki tobaka, ki se na preprost neindustrijski način vstavijo v tulce iz cigaretnega papirja".

4 Člen 4(1), drugi pododstavek, Direktive 95/59, kot je bila spremenjena z Direktivo Sveta 1999/81/ES z dne 29. julija 1999 (UL L 211, str. 47), določa, da „[d]o vključno 31. decembra 2001 lahko Zvezna republika Nemčija zvitke tobaka iz točke (b) obdavči najmanj po stopnji ali z zneskom, ki se uporablja za drobno rezan tobak za zvijanje cigaret."

5 Direktivi Sveta 92/79 in 92/80/EGS z dne 19. oktobra 1992 o približevanju davkov na predelani tobak razen cigaret (UL L 316, str. 10) določata najnižjo trošarinsko stopnjo za cigarete in tobak. V skladu s tema direktivama je najnižja trošarina za drobno rezani tobak za kajenje znatno nižja kot za cigarete.

Nacionalna ureditev

6 Člen 2(2), točka 2, zakona o davku na tobak (Tabaksteuergesetz) je prenesel člen 4(1)(b) Direktive 95/59 v bistvu z enakim besedilom.

7 Člen 4(1), točki 1 in 3, tega zakona določa trošarinski stopnji za cigarete in drobno rezani tobak za kajenje. Ti stopnji sta v skladu z najnižjimi stopnjami, določenimi z zakonodajo Skupnosti.

8 Iz spisa izhaja, da velja za „West Single Packs" v Zvezni republiki Nemčiji najnižja stopnja, ki sicer velja za drobno rezani tobak za zvijanje cigaret.

Predhodni postopek

9 Komisija je s pisnim opominom z dne 18. oktobra 2002 sporočila Zvezni republiki Nemčiji, da meni, da ta krši določbe direktiv 95/59 in 92/79 s tem, da s trošarinsko

stopnjo, ki se uporablja za drobno rezani tobak, obdavči izdelek „West Single Packs". Po mnenju Komisije bi bilo treba ta izdelek obdavčiti s stopnjo, ki velja za cigarete.

10 Nemška vlada je v odgovoru z dne 18. decembra 2002 izpodbijala očitek Komisije. Z dopisom z dne 11. julija 2003 je ta na nemško vlado naslovila obrazloženo mnenje, v katerem jo je pozvala, naj sprejme potrebne ukrepe za odpravo te kršitve v roku dveh mesecev od vročitve tega mnenja.

11 S sporočilom z dne 4. septembra 2003 je nemška vlada odgovorila Komisiji, da vztraja pri svojem stališču in da še vedno meni, da „West Single Packs" niso cigarete.

12 V teh okoliščinah se je Komisija odločila, da vloži to tožbo.

Tožba

Trditve strank

13 Glede razlage člena 4(1)(b) Direktive 95/59 Komisija trdi, prvič, da ta določba razlikuje med neindustrijskim in industrijskim načinom. Pridevnik „preprost" naj bi bil v tej povezavi samo natančnejša opredelitev pridevnika „neindustrijski".

14 Drugič, Komisija zatrjuje, da sistematična analiza Direktive 95/59 pokaže, da je njen namen določiti različne kategorije tobačnih izdelkov. Obdavčitev teh naj bi bila odvisna od njihove razvrstitve v eno ali drugo izmed kategorij, tako da naj bi lahko nejasnosti v razvrstitvi navedenih izdelkov neposredno pripeljale do znatnega izkrivljanja konkurence.

15 Da bi se izognili težavam razvrstitve, Komisija predlaga objektivno analizo, s katero naj se določi, ali postopek izdelave pomeni „preprost neindustrijski način". Po njenem mnenju je treba pri tej analizi kot objektivno merilo upoštevati končni izdelek, ki ima popolnoma enako obliko, tako glede količine uporabljenega tobaka ter stopnje in gostote polnjenja, kot cigareta popolnoma industrijske izdelave. Komisija meni, da je pri drobno rezanem tobaku videz končnega izdelka zelo odvisen od spretnosti potrošnika in ga zato ni mogoče primerjati z industrijsko izdelano cigareto. Nasprotno pa naj bi vnaprej izdelani zvitki tobaka, ki bi se s čisto ročnim postopkom, torej „neindustrijsk[im]", vstavili v vnaprej izdelane tulce za cigarete, dali končni izdelek, ki je skoraj enak industrijsko izdelani cigareti.

16 Komisija poleg tega opozarja, da je cilj preučevane določbe, kot nakazuje štirinajsta uvodna izjava Direktive 95/59, zagotoviti enotno obdavčitev cigaret. Posledično naj proizvajalcu cigaret ne bi smelo biti omogočeno, da se izogne višjim davkom na cigarete tako, da bi preprosto opustil zadnjo stopnjo proizvodnje in prepustil potrošniku, da sam dokonča izdelek, ki je skoraj enak cigareti.

17 Komisija dalje poudarja, da je Zvezna republika Nemčija lahko v skladu s členom 4(1), drugi pododstavek, Direktive 95/59 do vključno 31. decembra 2001 zvitke tobaka, določene v tej isti določbi, točka (b), obdavčila s trošarino, katere stopnja je bila najmanj enaka tisti za drobno rezani tobak. Komisija meni, da ta določba o odstopanju velja zlasti za izdelke, kot so „West Single Packs". Navedena določba o odstopanju pa ne bi bila potrebna, če bi bilo treba izdelke, kot so „West Single Packs", šteti za drobno rezani tobak in ne za cigarete.

18 Glede tega Komisija meni, da je treba pojem „preprost neindustrijski način" iz člena 4(1)(b) Direktive 95/59 razlagati široko. Tako bi bilo treba vse izdelke, ki jih potrošnik izdela brez večje ročne predelave iz zvitkov tobaka in vnaprej izdelanih tulcev za cigarete in ki so skoraj enaki industrijsko izdelanim cigaretam, šteti za cigarete v smislu te določbe.

19 Komisija se glede uporabe tako opredeljenega pravnega okvira za izdelek „West Single Packs" sklicuje na mednarodno objavo patentne prijave „West Single Packs" (objavljena v skladu s pogodbo o mednarodnem sodelovanju na področju patentov, pod oznako „embalaža za drobno rezan tobak"). V skladu s to objavo naj bi šlo za izdelek, ki potrošniku ponuja zelo preprosto možnost, da sam brez težav izdela cigareto, ki je v vseh pogledih primerljiva z industrijsko izdelano cigareto, in poleg tega uživa še davčne ugodnosti za drobno rezani tobak. Posledično Komisija meni, da so merila za uporabo člena 4(1)(b) Direktive 95/59 v tej zadevi izpolnjena in da bi morali biti zadevni izdelki, kot so „West Single Packs", razvrščeni v kategorijo cigaret.

20 Nemška vlada meni, da merila, ki jih uporablja Komisija za razlago člena 4(1)(b) Direktive 95/59, v odločilnih točkah ne zadovoljijo zahtevam objektivnosti in enotne razlage.

21 Nemška vlada najprej meni, da besedilo določbe s pridevnikom „preprost" postavi dodatno merilo, ki ima samostojen pomen, tako kot pridevnik „neindustrijski". Če se sprejme analizo Komisije, skladno s katero naj bi pridevnik „preprost" zgolj natančneje pojasnjeval pridevnik „neindustrijski", bi se bilo treba vprašati, kako bi morali razvrstiti „zapleten neindustrijski" način in „preprost industrijski način". Po mnenju te vlade ob uporabi razlage Komisije ti kategoriji ne sodita v področje uporabe sporne določbe.

22 Glede tega meni, da je za dosego cilja Direktive 95/59, ki je to, da bi se uvedla zanesljiva razmejitev med dvema kategorijama izdelkov, treba uporabiti obe naslednji merili: način izdelave mora biti „preprost" in imeti „neindustrijski" značaj. Če bi se upošteval samo „neindustrijski" značaj, razmejitve glede na obdavčitev drobno rezanega tobaka ne bi bilo več mogoče utemeljiti. Dejansko naj bi to merilo dopuščalo potrošniku, da sam izdela cigareto na neindustrijski način, predvideni končni izdelek pa naj bi bil v tem primeru prav tako cigareta.

23 Glede razmejitve teh dveh kategorij izdelkov na podlagi merila kakovosti končnega izdelka nemška vlada poudarja, da Direktiva 95/59 očitno ne upošteva takega merila, ampak „postopek izdelave", ki je potreben za izdelavo tega končnega izdelka.

24 Potem ko je nemška vlada opredelila pravni okvir, ki se uporablja za izdelek „West Single Packs", meni, da je za izdelavo cigarete iz „West Single Packs" potrebnih več zaporednih stopenj, ki zahtevajo natančno in izkušeno ravnanje. Sklicuje se predvsem na dejstvo, da so osebe, ki so sodelovale na testih, menile, da je uporaba „West Single Packs" zapletena, nepraktična in zahteva veliko vaje, zaradi česar je ne bi mogli opredeliti kot „preprost[o]".

25 Po drugi strani ta vlada trdi, da dokumentacija o patentni prijavi „West Single Packs" ne poudarja značilnosti „preprost[ega] neindustrijsk[ega] način[a]", saj skuša opozoriti na novost tega izdelka.

Presoja Sodišča

26 Neizpolnitev obveznosti, ki jo navaja Komisija, je odvisna od ugotovitve, da se izdelek „West Single Packs" lahko opredeli kot „cigareta" v skladu s členom 4(1)(b) Direktive 95/59.

27 Glede tega je treba poudariti, po zgledu generalnega pravobranilca iz točke 27 sklepnih predlogov, da iz skupnega branja različnih delov Direktive 95/59, zlasti členov od 4 do 6 in njene štirinajste uvodne izjave, izhaja, da je hotel zakonodajalec Skupnosti izvesti jasno razlikovanje med, na eni strani, izdelanimi „zvitki" tobaka, ki se obravnavajo kot cigarete, in, na drugi strani, tobakom za kajenje „za zvijanje cigaret". Tako je vzpostavljeno stvarno jasno razlikovanje med tobakom, ki ga že proizvajalec izdela v enoto, ki ima obliko in velikost cigarete, ter tobakom v razsutem stanju, ki ga mora v to obliko spraviti kadilec.

28 To ugotovitev potrjuje zakonodajni razvoj na področju davkov, razen prometnih davkov, ki vplivajo na porabo tobačnih izdelkov. Z Direktivo Sveta 92/78/EGS z dne 19. oktobra 1992 o spremembah direktiv 72/464/EGS in 79/32/EGS o davkih, razen prometnih davkih, ki vplivajo na porabo tobačnih izdelkov (UL L 316, str. 5) je zakonodajalec Skupnosti namreč razširil opredelitev „cigarete" s tem, da ji je dodal, med drugim, tudi „zvitk[e] tobaka, ki se na preprost neindustrijski način vstavijo v tulce iz cigaretnega papirja".

29 V tem primeru se ne izpodbija, da so izdelki „West Single Packs" zvitki tobaka v smislu člena 4(1)(b) Direktive 95/59.

30 Treba je še preveriti, ali ta izdelek ustreza zvitkom tobaka „ki se na preprost neindustrijski način vstavijo v tulce iz cigaretnega papirja" v smislu člena 4(1)(b) Direktive 95/59, torej določbe, na katero Komisija opira svojo tožbo.

31 V zvezi s tem, kot je poudaril generalni pravobranilec v točki 25 sklepnih predlogov in kot je potrdil prikaz, ki ga je opravil zastopnik Komisije na javni obravnavi, je za izdelavo cigarete iz izdelanih sestavnih delov „West Single Packs" potrebno preprosto neindustrijsko ravnanje, pri katerem je treba samo navedeni sestavni del iz aluminijaste embalaže vstaviti v tulec iz cigaretnega papirja in nato odstrani to embalažo, pri čemer tobak ostane v tulcu.

32 Iz tega sledi, da se sporni zvitki tobaka vstavijo v tulec iz cigaretnega papirja na preprost neindustrijski način. Tako so vsa merila, določena s členom 4(1)(b) Direktive 95/59, izpolnjena.

33 Treba je torej ugotoviti, da Zvezna republika Nemčija s tem, da je za „West Single Packs" uporabila davčno stopnjo za drobno rezani tobak za zvijanje cigaret, ni izpolnila obveznosti iz člena 4(1)(b) Direktive 95/59 in člena 2, prvi odstavek, Direktive 92/79.

Stroški

34 V skladu s členom 69(2) Poslovnika se neuspeli stranki naloži plačilo stroškov, če so bili ti priglašeni. Ker je Komisija predlagala, naj se Zvezni republiki Nemčiji naloži plačilo stroškov, in ker ta s svojimi predlogi ni uspela, se ji naloži plačilo stroškov.

Iz teh razlogov je Sodišče (prvi senat) razsodilo:

1. **Zvezna republika Nemčija s tem, da je za zvitke tobaka, ki se prodajajo pod imenom „West Single Packs", uporabila davčno stopnjo za drobno rezani tobak za zvijanje cigaret, ni izpolnila obveznosti iz člena 4(1)(b) Direktive Sveta 95/59/ES z dne 27. novembra 1995 o davkih, razen prometnih davkih,**

ki vplivajo na porabo tobačnih izdelkov, in člena 2, prvi odstavek, Direktive Sveta 92/79/EGS z dne 19. oktobra 1992 o približevanju davkov na cigarete.

2. Zvezni republiki Nemčiji se naloži plačilo stroškov.

Podpisi